

Investigating Personality Environmental and Problem Solving Factors which Affect Girl's Running away from Home.

Zoleykha Gholizadeh, Abbas
Bakhshipour & Jalil Babapour Kheireidin

In the present study the role of personality, environmental and problem solving factors in girl's running away from home were investigated. To do so, 30 normal girls from schools and 30 runaway girls from the Rehabilitation Center in the Health House in Tehran were selected and investigated by using researcher made. Problem solving style and teenager's personality questionnaires. The results indicate that the runaway girls and normal girls differ in terms of personality aspects, problem solving styles and there is a relationship between the runaway girls and their personality and problem solving styles.

Keywords: runaway girls, problem solving ,
personality

بررسی عوامل شخصیتی، محیطی و سبک حل مساله موثر بر فرار دختران ۱۸-۱۲ از منزل

زلیخا قلی زاده^۱، عباس بخشی پور^۲ و جلیل بابا پور

خیرالدین^۳

در پژوهش حاضر، نقش عوامل شخصیتی، محیطی و سبک حل مساله ی موثر بر فرار دختران از منزل مورد بررسی قرار گرفته است. برای این منظور ۳۰ نفر دختر عادی از سطح مدارس و ۳۰ نفر دختر فراری از مرکز مداخله در بحران خانه ی سلامت و بازپروری دختران، انتخاب و با پرسشنامه ی شخصیت نوجوانان، سبک حل مساله و پرسشنامه ی محقق ساخته، مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج نشان می دهد که دختران فراری و عادی از نظر سبک حل مساله و ابعاد شخصیت، با یکدیگر متفاوتند و بین شخصیت و سبک حل مساله ی دختران فراری رابطه وجود دارد. واژه های کلیدی: دختران فراری، سبک حل مساله، شخصیت.

مقدمه

کودک یا نوجوانی که بدون اجازه ی والدین یا سرپرست، خانه را ترک می کند، کودک یا نوجوان فراری^۱ قلمداد می شود (معظمی، ۱۳۸۲). نوجوانان فراری در معرض ابتلا به بیماریهای مقاربتی، اختلال های پوستی، ضعف سیستم ایمنی، سو تغذیه، ناهنجاریهای روان شناختی، از قبیل افسردگی، کاهش عزت نفس و احساس کفایت، اعتیاد و سو مصرف مواد، اختلال های سلوک و رفتارهای ضد اجتماعی قرار می گیرند (بلاها^۲، ۲۰۰۱). ۸۰ درصد دلایل ذکر شده برای فرار مسایل و مشکل های خانوادگی است. مشکل های مدرسه مثل آزار دیدن و مسایل شخصی، نظیر مصرف

۱- کارشناس ارشد روان شناسی

۲- Ph.D استاد دانشکده ی روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

۳- Ph.D استاد دانشکده ی روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

الکل و مواد مخدر، سو استفاده های فیزیکی و مشکل هایی با خواهر و برادر، معمولاً آغازگر قرار می گیرند (کاویلا^۱، ۲۰۰۱)؛ (سی، ال، دی ۲۰۰۲، خاکپور، ۱۳۸۱). می دانیم که منابع و راهبردهای اختصاصی مقابله ای افراد با موارد تنیدگی زا، طی تحول شخصیت شکل می گیرند و عوامل محیطی در شکل گیری شخصیت نقش قاطعی دارند (آبیاری، ۱۳۷۹).

پژوهش ها نشان می دهد میزان عوامل تنیدگی زا در دختران فراری در سطح بالاتری نسبت به دختران غیر فراری است. بررسی هایی که در مورد دختران فراری انجام شده، نشان می دهد که این افراد از منابع حمایتی و رویارویی کمتری برخوردارند و در مقابل رویدادهای فشارزا آسیب پذیرترند (معظمی، ۱۳۸۰).

میزان عوامل تنیدگی زا در دختران فراری بسیار بیشتر از دختران عادی است. شیوه ای که دختران فراری، برای مواجهه با مشکل های خود به کار می برند بیشتر، شیوه های ناکارآمد هیجان مدار است و حساسیت هیجانی و اضطراب، از ویژگی بارز شخصیتی آنهاست (بازیاری، ۱۳۸۱). جورم^۲ و پارکس^۳ دریافتند افرادی که در روان رنجور خوبی نمره ی بالایی کسب کرده اند برای افسردگی اضطراب و سرزنش خود، مستعدتر هستند (شولتز^۴، ۱۳۷۹).

تقریباً نصف فراریها به دلیل افسردگی یا ناراحتی خود فرار می کنند (خداداد و میری ۱۳۸۲). با توجه به آنچه گفته شد در این پژوهش، ارتباط عوامل شخصیتی، محیطی و سبک حل مساله با فرار دختران، مورد بررسی قرار گرفته است.

روش

نمونه ی پژوهش: نمونه ی پژوهشی، متشکل از ۶۰ دختر است که ۳۰ نفر از آنها دختران عادی هستند و با والدین خود زندگی می کنند و ۳۰ نفر بعدی دختران فراری هستند که در مراکز مداخله در بحران، خانه ی سلامت و بازپروری زنان نگهداری می شوند. با توجه به تعداد کم دختران فراری، روش نمونه گیری، نمونه گیری در دسترس می باشد. در مورد دختران عادی ۳۰ نفر دانش آموز در سطح راهنمایی و دبیرستان به وسیله ی روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای از مناطق ۱، ۲، ۳، ۴ تبریز انتخاب شدند.

1- Cavilla

2- Jorm

3- Parks

4- Scholtz

ابزار

آزمون شخصیت نوجوان آیزنک^۱: این آزمون شامل ۸۰ سوال می باشد و برای گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال تهیه شده است. اعتبار این آزمون توسط آیزنک و همکارانش بر مبنای تجربیات مختلف و شیوه های متفاوت مورد تایید قرار گرفته است.

هنجاریابی این آزمون، در ایران، توسط براهنی و همکارانش، انجام گرفته و علاوه بر تایید اعتبار این پرسشنامه در ایران، به ترتیب پایایی آن را ۰/۷۰ و ۰/۸۰ (در حد همان یافته آیزنک و همکارانش) تعیین نموده و مورد تایید قرار داده اند (به نقل از میمندی، ۱۳۸۱).

پرسشنامه ی محقق ساخته: این پرسشنامه، جهت بررسی وضعیت جمعیت شناسی و عوامل محیطی آزار و اذیت در محیط زندگی و اختلاف با اعضای خانواده ساخته شد و برای تعیین اعتبار محتوایی آن نیز از اساتید محترم علوم تربیتی و روان شناسی کمک گرفته شد. پایایی این پرسشنامه، با استفاده از ضریب آلفا برابر ۰/۸۵ بدست آمد.

مقیاس حل مساله: این مقیاس از سوی کسیدی و لانگ^۲ (۱۹۹۶) طی دو مرحله، ساخته شده است و دارای ۲۴ سوال است که ۶ عامل درماندگی، مهارگری، حل مساله، سبک خلاقیت، اعتماد در حل مساله، سبک اجتناب و سبک روی آورد را می سنجد. اعتبار پایایی این آزمون به وسیله ی محمدی و صاحبی (۱۳۸۰) و باباپور و همکاران (۱۳۸۲) مورد تایید قرار گرفته است.

یافته ها

تعداد آزمودنی ها، میانگین، انحراف استاندارد، حد پایین و حد بالای ابعاد شخصیت و سبک حل مساله برای دو گروه دختران فراری از منزل و دختران عادی که با خانواده ی خود زندگی می کنند در جدول شماره ی ۱ و نقش شخصیت در فرار دختران از منزل در جدول شماره ی ۲ نشان داده شده است. به منظور بررسی تفاوت میان دو گروه دختران از لحاظ سطح سبک حل مساله، نمرهای آنها را در جدول شماره ۳ مقایسه کرده ایم. همانطور که از جدول شماره ی ۳ معلوم می شود تفاوت دختران فراری با دختران عادی در سبک حل مساله ی خلاق، معنی دار است.

1- Eysenk

2- Cassidy & long

جدول ۱: مولفه‌های آماری متغیرهای مورد پژوهش در گروه دختران عادی و فراری

متغیر	گروهها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	حد پایین	حد بالا
روان رنجور خوبی	فراری	۳۰	۱۴/۳۰	۳/۶۹	۶	۲۰
	عادی	۳۰	۱۳/۷۶	۴/۴۷	۱	۱۹
برونگرایی	فراری	۳۰	۱۲/۳۰	۳/۳۵	۷	۲۰
	عادی	۳۰	۱۷/۱۳	۳/۹۰	۶	۲۲
روان پریش خوبی	فراری	۳۰	۵/۸۳	۳/۶۲	۱	۱۲
	عادی	۳۰	۳/۳۳	۲/۷۵	۰	۹
درماندگی	فراری	۳۰	۴/۲۳	۲/۲۵	۰	۸
	عادی	۳۰	۳/۵۶	۲/۰۶	۰	۶
مهارت‌گری	فراری	۳۰	۴/۸۶	۲/۲۸	۱	۸
	عادی	۳۰	۴/۸۰	۱/۶۶	۱	۸
خلافت	فراری	۳۰	۴/۵۶	۱/۹۵	۱	۸
	عادی	۳۰	۶/۱۶	۱/۸۲	۱	۸
اعتماد	فراری	۳۰	۴/۲۰	۲/۱۵	۱	۸
	عادی	۳۰	۴/۱۶	۲/۳۳	۰	۷
اجتناب	فراری	۳۰	۵/۱۰	۲/۰۹	۱	۸
	عادی	۳۰	۵/۱۰	۱/۸۲	۱	۸
گرایش	فراری	۳۰	۵/۴۶	۲/۳۷	۱	۸
	عادی	۳۰	۵/۹۶	۱/۶۹	۱	۸

جدول ۲: نتیجه ی تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) تاثیر فرار بر روان رنجور خوبی-

ثبات هیجانی، برون گرایی- درون گرایی، روان پریشی - کنترل تکانه

منبع تغییرات	متغیرهای شخصیتی	مجموع مجدورات ss	درجه آزادی df	میانگین مجدورات MS	F	سطح معناداری
فرار	روان رنجور خوبی	۴/۲۶	۱	۴/۲۶	۰/۳۵	۰/۶۱۷
	برونگرایی	۳۵۰/۴۱	۱	۳۵۰/۴۱	۲۶/۷۶	۰/۰۰
	روان پریشی	۹۳/۴۱	۱	۹۳/۴۱	۹/۰۵	۰/۰۰۴
خطا	روان رنجور خوبی	۹۷۷/۶۶	۵۸	۱۶/۸۵		
	برونگرایی	۷۶۷/۷۶	۵۸	۱۳/۲۳		
	روان پریشی	۶۰۰/۸۳	۵۸	۱۰/۳۵		
کل	روان رنجور خوبی	۱۲۲۹۸/۰۰	۶۰			
	برونگرایی	۱۴۱۱۳/۰۰	۶۰			
	روان پریشی	۱۹۵۵/۰۰	۶۰			

برای بررسی احتمال آزار و اذیت شدن دختران فراری این موضوع را بوسیله ی آزمون خی دو مورد آزمون قرار دادیم. نتایج آزمون خی دو (۲۷/۶۹) بیانگر آن است که دختران فراری از نظر آزار و اذیت شدن در منزل، با دختران عادی، تفاوت معنی داری در سطح $p < ۰/۰۵$ دارند و دختران فراری بیشتر مورد آزار و اذیت جسمی قرار گرفته‌اند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که فرار با آزار و اذیت جسمی رابطه‌ی مثبت دارد. همچنین مقایسه‌ی وضعیت دختران فراری و عادی

از نظر وجود اختلاف با اعضای خانواده، نشان می دهد که دختران فراری از نظر اختلاف با اعضای خانواده، با دختران عادی تفاوت معنی داری (در سطح $p < 0.05$) دارند ($X^2 = 23/42$).

جدول ۳: نتیجه ی تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) یکطرفه برای بررسی تفاوت الگوی حل مساله در دو گروه

منبع تغییرات	مؤلفه های سبک حل مساله	مجموع مجذورات SS	درجه آزادی df	میانگین مجذورات MS	F	سطح معناداری
فرار	درماندگی	۶/۶۶	۱	۶/۶۶	۱/۴۲	۰/۲۳
	مهارگری	۶/۶۶	۱	۶/۶۶	۰/۰۱	۰/۸۹
	خلاق	۳۸/۴۰	۱	۳۸/۴۰	۱۰/۷۳	۰/۰۰
	اعتماد	۱/۶۶	۱	۱/۶۶	۰/۰۰	۰/۹۵
	اجتناب	۶/۶۶	۱	۶/۶۶	۰/۰۱	۰/۸۹
	گرایش	۳/۷۵	۱	۳/۷۵	۰/۸۸	۰/۳۵
خطا	درماندگی	۲۷۰/۷۳	۵۸	۴/۶۶		
	مهارگری	۲۳۲/۲۶	۵۸	۴/۰۰		
	خلاق	۲۰۷/۵۳	۵۸	۳/۵۷		
	اعتماد	۲۹۲/۹۶	۵۸	۵/۰۵		
	اجتناب	۲۱۸/۸۶	۵۸	۳/۷۷		
کل	گرایش	۲۴۶/۴۳	۵۸	۴/۲۴		
	درماندگی	۱۱۹۰/۰۰	۶۰			
	مهارگری	۱۶۳۴	۶۰			
	خلاق	۱۹۷۴	۶۰			
	اعتماد	۱۳۴۳	۶۰			
	اجتناب	۱۸۰۰	۶۰			
گرایش	۲۲۱۱	۶۰				

برای بررسی رابطه ی بین شخصیت و سبک حل مساله در دختران فراری و عادی ابتدا از ضریب همبستگی پیرسون و سپس تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده کرده ایم (جدول شماره ۴). به منظور بررسی تبیین واریانس هر کدام از متغیرهای سبک حل مساله توسط ابعاد شخصیت، برای هر کدام از مؤلفه های حل مساله به عنوان متغیر وابسته یا ملاک و ابعاد شخصیتی، به عنوان متغیر مستقل یا پیش بین رگرسیون با روش گام به گام اجرا شد. در بخش ابتدا، متغیر درماندگی به عنوان متغیر ملاک و ابعاد شخصیت به عنوان متغیر پیش بین، در نظر گرفته شد از آنجایی که هیچ کدام از ابعاد شخصیت وارد مدل رگرسیون نشدند، مهارگری به عنوان متغیر ملاک و ابعاد شخصیت به عنوان پیش بین در نظر گرفته شد، نتایج حاصل نشان داد که دو بعد شخصیت یعنی برونگرایی و روان پریش خوبی، وارد مدل رگرسیون شدند و این دو متغیر، امکان تبیین حدود ۰/۳۳ از مؤلفه ی

مهارگری را دارند. نتایج ضرایب بتا نشان می دهد که جهت ضرایب در برونگرایی و روان پریش خوبی منفی است (جدول ۵ و ۶).

جدول ۴: نتایج ضریب همبستگی پیرسون در مورد رابطه ی ابعاد شخصیت، سبک حل مساله در دو گروه

گرایش	اجتناب	اعتماد	خلاق	مهارگری	درماندگی	روان پریش کنترل تکانه پیش روی	برونگرایی درونگرایی	روان رنجور ثبات هیجانی پیش روی
روان رنجور خوبی - ثبات هیجانی							۱	۱
برونگرایی - درونگرایی							-۰/۴۲	۱
روان پریش خوبی - کنترل تکانه						۱	-۰/۳۳	-۰/۱۷
درماندگی					۱	-۰/۲۴	-۰/۳۶	-۰/۲۹
مهارگری				۱	-۰/۱۶	-۰/۳۹	-۰/۵۳	-۰/۲۷
خلاق			۱	-۰/۱۶	-۰/۲۶	-۰/۰۳	۰/۰۷	۱۹۰
اعتماد		۱	۰/۵۱	-۰/۲۳	-۰/۴۷	۰/۰۹	۰/۳۶	-۰/۰۱
اجتناب	۱	۰/۱۵	۰/۱۶	۰/۱۱	-۰/۲۰	-۰/۱۶	-۰/۰۴	۰
گرایش	۰/۳۷	۰/۲۸	۰/۱۶	۰/۲۰	-۰/۱۸	-۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۲۷

جدول ۵: تحلیل رگرسیون گام به گام متغیر شخصیت (متغیر مستقل) جهت مهارگری در حل مساله (متغیر وابسته)

سطح معناداری	F	میانگین مجذورات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	شاخص / منبع	متغیر پیش بین
۰/۰۰	۱۰/۹۳	۴۲/۵۲	۴۲/۵۲	۱	رگرسیون	برونگرایی
		۳/۸۹	۱۰۸/۹۳	۲۸	باقیمانده	
			۱۵۱/۴۶	۲۹	کل	
۰/۰۰	۸/۲۱	۲۸/۶۲	۵۷/۳۰	۲	رگرسیون	برونگرایی روان پریش خوبی
		۳/۴۸	۹۴/۱۶	۲۷	باقیمانده	
			۱۵۱/۴۶	۲۹	کل	

در بخش بعدی، متغیر اعتماد به عنوان متغیر ملاک و ابعاد شخصیت به عنوان پیش بین در نظر گرفته شد. نتایج حاصل از اجرای مدل نشان داد که برونگرایی وارد مدل رگرسیون شد و توانست حدود ۰/۱۰۱ از متغیر اعتماد در حل مساله را تبیین کند. به علاوه ضرایب بتا نشان دادند که جهت ضریب در برونگرایی مثبت است. نتایج در جدول ۷ و ۸ آورده شده است. در کل، فقط دو مولفه از

سبک حل مساله توسط ابعاد شخصیت تبیین شدند و نیز بعد روان رنجور خوبی هیچکدام از ابعاد سبک حل مساله را تبیین نکرد. برای مولفه های اجتناب و گرایش نیز هیچ کدام از ابعاد شخصیت وارد مدل رگرسیون نشدند.

جدول ۶: خلاصه ی اطلاعات مربوط به ضرایب رگرسیون، ضریب تعیین و خطای استاندارد برآورد. تحلیل تاثیر شخصیت بر مهارگری (به روش تحلیل رگرسیون گام به گام)

ردیف	متغیر پیش بین	ضریب b	ضریب بتا	نسبت t	سطح معنی داری t	ضریب تعیین (R)	خطای استاندارد برآورد
۱	برونگرایی	-۰/۳۶	-۰/۵۳	-۳/۳۰	۰/۰۰۳	۰/۲۵	۱/۹۷
۲	برونگرایی- روان پریش خوبی	-۰/۳۲ -۰/۲۰	-۰/۴۷ -۰/۳۱	-۳/۰۸ -۲/۰۵	۰/۰۰۵ ۰/۰۴۹	۰/۳۳	۱/۸۶

جدول ۷: تحلیل رگرسیون گام به گام شخصیت (متغیر مستقل) جهت اعتماد

متغیر پیش بین	شاخص / منع	درجه آزادی	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	نسبت F	سطح معناداری
رگرسیون	۱	۱۷/۷۹	۱۷/۷۹	۱۷/۷۹	۴/۲۵	۰/۰۴
باقیمانده	۲۸	۱۱۷	۱۳۴/۸۰	۴/۱۷		
کل	۲۹					

متغیر ملاک اعتماد

جدول ۸: خلاصه اطلاعات مربوط به ضرایب رگرسیون، ضریب تعیین و خطای استاندارد برآورد. تحلیل تاثیر شخصیت بر اعتماد (به روش تحلیل رگرسیون گام به گام)

ردیف	متغیر پیش بین	ضریب b	ضریب بتا	نسبت t	سطح معنی داری t	ضریب تعیین (R)	خطای استاندارد برآورد
۱	برونگرایی	-۰/۲۳۴	۰/۳۶۳	۲/۰۶۴	۰/۰۴۸	۰/۱۰۱	۲/۰۴

در مجموع یافته های این پژوهش با یافته های حیدری (۱۳۸۳) و معظمی (۱۳۸۰) فاسولو و کراس (۲۰۰۲) سیمونز^۱ (۱۹۹۰) دمبو^۲ و جیوس^۱ (۲۰۰۲) هماهنگ است.

1- Simonz

2- Dembo

منابع

- آبیاری، محسن. (۱۳۷۹). ماهیت و ساختار مفهوم مقابله در فرهنگ ایران مطالعه تطبیقی بر مبنای مقیاس پاسخهای مقابله (CRI). پایان نامه ارشد روان شناسی عمومی. دانشگاه تهران.
- باباپور، جلیل؛ طباطبایی، سید کاظم؛ اژه‌ای، جواد و فتحی آشتیانی، علی. (۱۳۸۲). بررسی رابطه بین شیوه‌های حل مساله و سلامت روان شناختی دانشجویان. مجله روان شناسی، سال هفتم، شماره ۱، صفحات ۳ تا ۱۶.
- بازیاری میمندی، مهتاب. (۱۳۸۱). بررسی ویژگی‌های شخصیتی و میزان تنیدگی در دختران فراری و عادی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- حمیدی، فریده (۱۳۸۲). بررسی ساخت خانواده، سبک و دل بستگی دختران فراری و اثر بخشی خانواده درمانی و درمانگری حمایتی در تغییر آنها. رساله جهت اخذ درجه دکتری در رشته روان شناسی. دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
- حیدری، شیما (۱۳۸۳). بررسی تاثیر آموزش تنش زدایی تدریجی و مهارت‌های حل مساله بر کاهش تمایل به فرار دختران در معرض فرار. پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روان شناسی، دانشگاه الزهراء، دانشکده روان شناسی.
- خاکپور، مسعود (۱۳۸۱). نقش خانواده در فرار دختران از منزل. چکیده مقالات نخستین کنگره آسیب‌شناسی خانواده در ایران. دانشگاه شهید بهشتی.
- خدادادی، مریم و میری، محمدرضا. (۱۳۸۲). نقش آسیب‌های خانواده در ایجاد پدیده دختران فراری، چکیده مقالات نخستین کنگره آسیب‌شناسی خانواده در ایران، دانشگاه شهید بهشتی.
- دیماثیو، ام رایین. (۱۳۷۸). روان شناسی سلامت، ترجمه کیانوش هاشمیان، تهران: سمت (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۱۹۹۱).
- زارعان، مصطفی (۱۳۸۳). رابطه بین هوش هیجانی و سبک حل مساله با سلامت عمومی، پایان نامه کارشناسی، دانشگاه تبریز دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی.
- شریعتی یار، رباب (۱۳۸۳). بررسی رابطه بین جرأت‌مندی و شیوه‌های حل مساله در دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه تبریز. پایان نامه کارشناسی روان شناسی بالینی دانشگاه تبریز.
- شولتز، دوان شولتز، سیدنی ال. (۱۳۷۹). نظریه‌های شخصیت. ترجمه: یحیی سید محمدی، تهران: ویرایش (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۱۹۹۸)

کاویانی، حسین (۱۳۸۲). نظریه‌های زیستی شخصیت. تهران: سنا.

محمدی، فریده و صاحبی، علی. (۱۳۸۰). بررسی سبک حل مسأله در افراد افسرده و مقایسه با افراد عادی. *مجله علوم روانشناختی*، جلد اول، شماره یک، صفحات ۲۴ تا ۴۲.

معظمی، شهلا. (۱۳۸۲). فرار دختران چرا؟ تهران: گرایش.

معظمی گودرزی، بهمن. (۱۳۸۰). بررسی تأثیر آموزش تنش زدایی تدریجی و مهارت‌های حل مسأله بر میزان تنیدگی و شیوه های مواجهه دختران فراری. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.

- Blaha, Maureen. (2001). Runaway prevention curriculum teacher Guide. [Mwww.nrscripsline.org](http://www.nrscripsline.org).
- Cassidy, t, & Buanside, E. (1996). Problem-Solving style, Stress and psychological illness: Development of a multifactorial measure. *British Journal of Clinical Psychology*, 35, 265-277.
- Cavilla, Ana (2001). Consultation on young runaways. www.cabinet_office.gov.uk/seu/index.htm.
- Child Line information (2002). Child line January. www.childline.org.uk.
- Coco, E. lane (1998). A family systems approach for preventing adolescent runaway behavior. <http://www.findarticles.com>.
- Dimatteo, M.R (1991). *The psychology of heath, illness and medical care*. An mmindividual perspective, California: Brooks Cole polishing company.
- Dembo & Janus, M.C, 2002, Midwest longitudinal stady of homeless. <http://net.unl.edu/pers/2002/Adolescents> (p.d.f).
- Fasulo, samuelj & Cross. Theodore p. (2002). *Children and youth Services review*. vol.24, NO.8. 623-640
- Furnham, Adrian. Barrett, lynne, (1988). *Exploring social psychology*. Third edition, Boston: Allyn and Bacon.
- Scholt, E. M. (1997). Exploration of creiteria for residential and foster care. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 38, 657-666.
- Social Exclusion unit. (2002). Young Runaway. www.socialexclusionunit.